

Het Ministerie van Economische Zaken en de Omgevingsvergunning

Handreiking Werkprocessen BackOffice

Inleiding

Met de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) verandert de samenwerking tussen overheden. De reeds bestaande samenwerkingsverbanden worden voortgezet, maar de samenwerking tussen diverse overheidsinstanties zal nog moeten worden geïntensiveerd. Voor besluiten op het gebied van met name ruimtelijke ordening en bouw verschuift in een aantal gevallen de bevoegdheid.

Het Ministerie van Economische Zaken (EZ), Directie Energiemarkt, draagt beleidsverantwoordelijkheid voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving omtrent mijnbouwactiviteiten.

Na inwerkingtreding geldt de Wabo voor het Nederlands territorium met inbegrip van de territoriale zee, de zogeheten 12-mijlszone. De huidige procedures en regels voor vergunningverlening voor mijnbouwwerken buiten de 12-mijlszone, blijven na inwerkingtreding van de Wabo dus ongewijzigd van kracht.

Met dit document streeft EZ ernaar, ter bevordering van een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen, de eigen werkprocessen inzichtelijk te maken. Wat verwacht EZ van anderen en wat kan van EZ worden verwacht in het Wabo-vergunningverleningproces?

Het doel van EZ is om de procedure voor het verlenen van de omgevingsvergunning zo effectief en efficiënt mogelijk te laten verlopen. Hiervoor is het van belang dat alle partijen zich aan de wettelijk gestelde termijnen houden, zodat elke partij haar werkzaamheden goed kan inplannen en op tijd kan afronden. Niet voor alle taken zijn echter wettelijke termijnen vastgesteld. EZ vertrouwt er echter op dat alle samenwerkende partijen hun verantwoordelijkheid nemen, zodat elke partij op tijd haar taken kan afronden. De gedragscode voor samenwerking binnen de Wabo is vastgelegd in de 'Algemene uitgangspunten onderlinge samenwerking bestuursorganen', welke wordt ondersteund door de betrokken Rijkspartijen en het Interprovinciaal Overleg.

In dit document zal achtereenvolgens worden ingegaan op:

1. De rollen van EZ in het vergunningverleningproces
2. Toezicht en handhaving
3. Behandeling bezwaar- en beroepschriften
4. Contactgegevens

1. De rollen van EZ in het vergunningverleningsproces

EZ is op drie verschillende manieren betrokken bij de verlening van de omgevingsvergunning inzake mijnbouwwerken;

1. Als bevoegd gezag;
2. Als orgaan voor het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen (vvgb-orgaan);
3. Als adviserend orgaan.

1.1 EZ als bevoegd gezag

EZ is bevoegd gezag op het moment dat de omgevingsvergunning een inrichting betreft welke in hoofdzaak een mijnbouwwerk is. Via de vergunningscheck van het Omgevingsloket online (Olo) wordt aangegeven welke gegevens de aanvrager aan moet leveren en welk orgaan bevoegd gezag is.

EZ streeft ernaar dat aanvragen incl. bijbehorende bescheiden, zoals bouwtekeningen zoveel mogelijk digitaal en via het Omgevingsloket online worden ingediend. Wanneer de aanvraag toch op papier wordt ingediend zal deze na ontvangst door EZ (namens de aanvrager) alsnog worden ingevoerd in Omgevingsloket online.

1.1.1 Afspraken met vvgb- en adviesorganen

In de gevallen waar EZ bevoegd gezag is, heeft het te maken met andere bestuursorganen daar waar een vvgb of advies nodig is. Voor de samenwerking met deze bestuursorganen zal EZ op ambtelijk niveau de werkafspraken afstemmen, bijvoorbeeld over de te hanteren termijnen. Daarnaast maakt EZ graag gebruik van de kennis en expertise van de gemeenten op het gebied van o.a. de BRIKS-onderdelen (Bouw, Reclame, Inrit, Kap en Sloop) van de omgevingsvergunning. In een overeenkomst tussen EZ en de gemeenten worden zaken als aansprakelijkheid, rechtsbescherming en vergoedingen met betrekking tot het inkopen van facultatief advies bij gemeenten geregeld.

Indien een vvgb moet worden afgegeven, kan de omgevingsvergunning niet worden verleend zonder dat de vvgb is afgegeven. Een vvgb is, in tegenstelling tot een advies, bindend in al haar onderdelen en het bevoegd gezag is verplicht de betreffende vergunningvoorschriften mee te nemen in het besluit.

1.1.2 De voorbereidingsprocedure

Bij de behandeling van de aanvraag van een omgevingsvergunning kan er sprake zijn van een reguliere of een uitgebreide voorbereidingsprocedure. Beide procedures komen bij mijnbouw ongeveer even vaak voor.

In welke situaties is de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing?

Artikel 3.7 van de Wabo, geeft in het algemeen aan wanneer de reguliere voorbereidingsprocedure geldt. Daarnaast is in artikel 3.10, derde lid Wabo, in het bijzonder voor mijnbouwactiviteiten relevant. Daarin is geregeld dat de reguliere procedure in principe geldt voor:

- Het beperkt veranderen van (de werking van) een milieu-inrichting: het veranderen van een inrichting of mijnbouwwerk of de werking daarvan, die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan, waarvoor geen verplichting bestaat tot het opstellen van een MER en die niet leidt tot een andere inrichting of mijnbouwwerk (Wabo art. 2.1, lid 1, onder e, sub 2° en 3°).

Dit artikel was voorheen de melding uit artikel 8.19, Wet milieubeheer.

In welke situaties is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing?

In de meeste andere gevallen dan hierboven beschreven, wordt de uitgebreide voorbereidingsprocedure gevolgd. Bij samenloop van activiteiten, waarvan sommige de reguliere

procedure moeten doorlopen en andere de uitgebreide procedure, doorloopt de gehele aanvraag de uitgebreide procedure. In geval van een vvgb wordt altijd de uitgebreide procedure gevolgd.

In het algemeen geldt dus dat voor de vergunningverlening omtrent mijnbouwactiviteiten de uitgebreide voorbereidingsprocedure voor 'het oprichten / het veranderen of veranderen van de werking / het in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk' (Wabo art. 2.1, lid 1, onder e) wordt gevolgd.

1.1.3 Beslistermijnen

De wettelijk gestelde beslistermijn voor de reguliere voorbereidingsprocedure is 8 weken na de ontvangstdatum (art. 3.9. eerste lid, Wabo) en voor de uitgebreide voorbereidingsprocedure is het 6 maanden (art. 3.10 eerste lid, Wabo / art. 3:18, eerste lid Awb).

EZ als bevoegd gezag, heeft de mogelijkheid om na ontvangst van een aanvraag om een omgevingsvergunning de procedure (regulier en uitgebreid) eenmalig met maximaal zes weken te verlengen (art. 3.9, tweede lid, Wabo / 3:18, tweede lid, Awb). Een vvgb-orgaan kan het bevoegd gezag hier ook om verzoeken. Indien verlenging noodzakelijk wordt geacht zal EZ zo spoedig mogelijk deze beslissing nemen en doorgeven aan de aanvrager en de overige betrokken partijen.

Van een verlenging wordt kennis gegeven in de Staatscourant en een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen. Bij de uitgebreide procedure stelt EZ de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze over de verlenging te geven (art. 3:18, tweede lid Awb), voordat EZ hierover een (gemotiveerde) beslissing neemt.

1.1.4 Stappen in de voorbereidingsprocedure

Voor een deel lopen de stappen in de reguliere en uitgebreide voorbereidingsprocedure gelijk. Daar waar wordt afgeweken wordt dit vermeld.

Vooroverleg

Het vooroverleg tussen een aanvrager, EZ en andere betrokken bestuursorganen gaat vooraf aan de formele procedure en heeft als doel over en weer voor duidelijkheid te zorgen over elkaars verwachtingen. Het vooroverleg is niet verplicht en kan aangevraagd worden door de aanvrager bij het bevoegd gezag. Indien het een inrichting betreft welke in hoofdzaak een mijnbouwwerk is, organiseert EZ het vooroverleg met de betrokken partijen. Het verslag van het vooroverleg kan in een later stadium bij de ter inzage liggende stukken wordt gevoegd. Dit is echter niet verplicht. De uitspraken die gedaan worden tijdens een vooroverleg hebben geen formeel juridische status.

Indienen aanvraag

De aanvrager dient, wanneer er sprake is van een inrichting in hoofdzaak een mijnbouwwerk zijnde, zijn aanvraag om een omgevingsvergunning in bij EZ, zijnde bevoegd gezag. Indiening bij de gemeente is ook mogelijk, de gemeente is dan verplicht om de aanvraag onverwijld naar EZ door te zenden. In artikel 5.19 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) wordt uitgelegd welke gegevens moeten worden overlegd bij de vergunningaanvraag. Dit wordt ook aangegeven in het Omgevingsloket online.

Ontvangst aanvraag

Na binnenkomst van de aanvraag zendt EZ een bericht van ontvangst aan de aanvrager, met vermelding van de datum waarop de aanvraag is ontvangen en welk type voorbereidingsprocedure wordt gevolgd. Vanaf de ontvangstdatum begint de termijn te lopen.

Voor de reguliere procedure doet EZ gelijktijdig mededeling van de aanvraag in de Staatscourant en één of meerdere dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze, en zorgt ervoor dat de stukken van de aanvraag kunnen worden ingezien.

EZ stuurt, indien van toepassing, zo spoedig mogelijk een exemplaar van de aanvraag en bijbehorende stukken naar vvgb-organen en adviseurs. De adviestermijn bedraagt volgens de Awb in principe 6 weken. Een uitzondering hierop is de adviestermijn van 8 weken bij rijksmonumenten

voor de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Indien EZ besluit van een advies af te wijken, stelt het de betreffende adviseur(s) vóór publicatie daarvan op de hoogte.

In hoofdstuk 6 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) staat wanneer EZ aan een ander bestuursorgaan een wettelijk advies of een vvgb moet vragen.

Een vvgb is in ieder geval nodig in de volgende twee situaties:

1. Het opslaan in een ondergronds gelegen inrichting van afvalstoffen die van buiten het betrokken mijnbouwwerk afkomstig zijn dan wel gevaarlijke stoffen. EZ moet aan *Gedeputeerde Staten* van de betreffende provincie een vvgb vragen.
2. Het afwijken van een bestemmingsplan, indien dit meegenomen wordt in de aanvraag van de omgevingsvergunning. Hierbij is dan een vvgb van de *gemeenteraad* nodig. Overigens blijft het mogelijk hiervoor een aparte Wet ruimtelijke ordening (Wro-)procedure te doorlopen voor het wijzigen van een bestemmingsplan. In dat geval wordt het niet meegenomen in de omgevingsvergunning, maar is een coördinatieregeling uit de Wro van toepassing, te weten artikel 3.30 Wro.

Daarnaast kan een vvgb nodig zijn als de activiteit invloed heeft op:

- planten of dieren die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet of de Natuurbeschermingswet. Of dit van toepassing is wordt aangegeven door de aanvrager en vervolgens getoetst door het bevoegd gezag. Deze vergunningen haken dan aan bij de omgevingsvergunning. Met betrekking tot de Flora en faunawet vraagt EZ aan het *Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit* (LNV) een vvgb af te geven. Bij het aanhaken van de Natuurbeschermingswet moet in 95% van de gevallen een vvgb aan de *provincie* gevraagd worden, voor de overige 5% wordt de vvgb aan LNV gevraagd.

De wettelijke adviseurs zijn:

1. *Burgemeester & Wethouders* van de gemeente waarin het project geheel of gedeeltelijk gelegen zal zijn of is. Bij bouwwerken wordt via de gemeente ook advies gevraagd aan de welstandscommissie.
2. *Gedeputeerde Staten* waar de activiteit in hoofdzaak wordt uitgevoerd en wanneer de activiteit volgens de provinciale milieuverordening ontheffing behoeft.
3. *De inspecteur-generaal der mijnen* is adviseur inzake inrichtingen in hoofdzaak mijnbouw (art. 6.3, vierde lid Bor).
4. *De Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap* is adviseur als het gaat om het afbreken, ingrijpend wijzigen, reconstrueren of het geven van een nieuwe bestemming aan een beschermd monument of een belangrijk deel daarvan.
5. *De waterkwaliteitsbeheerder* wanneer er sprake is van indirecte lozing op oppervlaktewater, er vanuit de inrichting/het mijnbouwwerk afvalwater of andere afvalstoffen worden ingezameld en getransporteerd en/of het project van invloed kan zijn op een doelmatige werking van de rioolwaterzuivering (Waterwet).
Bij indirecte lozingen vanuit een inrichting of mijnbouwwerk, waarbij de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk zou worden belemmerd of de gestelde grenswaarden voor de kwaliteit van het oppervlaktewater (Hoofdstuk 5, Wm) zouden worden overschreden geeft *de waterkwaliteitsbeheerder* een bindend advies af.

Beoordeling aanvraag

EZ besluit of de aanvraag en de daarbij overlegde gegevens en bescheiden voldoende zijn om een beslissing op de aanvraag te nemen. Indien de overlegde gegevens onvoldoende zijn zal EZ om aanvullende gegevens verzoeken en hiervoor een termijn vaststellen. De beslistermijn wordt opgeschort, totdat de aanvrager deze aanvullende gegevens heeft geleverd. Naast de aanvrager stelt EZ ook de eventuele vvgb-organen en (wettelijke) adviseurs hiervan op de hoogte.

Mocht de aanvrager de benodigde aanvullende gegevens niet op tijd leveren, of blijken deze onvoldoende te zijn, dan heeft EZ de mogelijkheid om binnen vier weken na het einde van de gestelde termijn of nadat de aanvraag is aangevuld, de aanvrager mede te delen dat de vergunningaanvraag niet verder in behandeling wordt genomen (art. 4:5, vierde lid, Awb). EZ stelt hier ook de eventuele vvgb-organen en (wettelijke) adviseurs van op de hoogte.

Wanneer alle gegevens binnen zijn, wordt voor de reguliere procedure, de aanvraag beoordeeld om vervolgens over te gaan tot de besluitvorming. Voor de uitgebreide procedure wordt het ontwerpbesluit opgesteld. Het vvgb-orgaan stelt een ontwerp-vvgb op. Bij het verzoek om een vvgb stelt EZ een redelijke termijn voor het (ontwerp-)vvgb. Indien het afgeven van een (ontwerp-)vvgb binnen deze termijn niet haalbaar blijkt, verzoekt EZ het vvgb-orgaan dit zo snel mogelijk te melden. Wanneer de vvgb niet tijdig wordt ontvangen zal de beslistermijn uitlopen en kan de Wet dwangsom en beroep in werking treden.

Uitsluitend voor de uitgebreide procedure geldt dat voorafgaand aan de ter inzage legging EZ het ontwerpbesluit toezendt aan de aanvrager en eventueel belanghebbenden. Ook vvgb-organen en de adviseurs ontvangen het ontwerpbesluit. Gelijktijdig doet EZ mededeling in de Staatscourant en één of meerdere dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze, en zorgt ervoor dat de stukken van de aanvraag ter inzage worden gelegd. De wettelijke termijn voor ter inzage legging is vastgesteld op zes weken en eenieder kan zienswijzen inbrengen bij het bevoegd gezag. Daarnaast worden de wettelijke adviseurs in de gelegenheid gesteld om gedurende deze termijn advies uit te brengen over de vergunningaanvraag.

Wanneer geen zienswijzen naar voren zijn gebracht, wordt de beslistermijn van de uitgebreide voorbereidingsprocedure ingekort op grond van artikel 3.18 lid 4 Awb. In dat geval moet EZ binnen vier weken na afloop van de termijn van ter inzage legging een beslissing op de aanvraag nemen.

EZ geeft de ingediende zienswijzen en adviezen door aan het vvgb-orgaan, dat zo spoedig mogelijk de definitieve vvgb afgeeft. Daarna neemt EZ, met medeneming van de ingediende zienswijzen, de vvgb en adviezen, zo spoedig mogelijk een besluit over de aanvraag.

Besluitvorming: afgifte vergunning

EZ zal de ingebrachte zienswijzen en adviezen meenemen in de besluitvorming. Indien EZ besluit van een advies af te wijken, stelt het de adviseurs vóór publicatie daarvan op de hoogte. De omgevingsvergunning treedt, bij de reguliere procedure, één dag na bekendmaking in werking. Bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure treedt de omgevingsvergunning pas in werking na afloop van de wettelijke termijn voor het indienen van een beroepsschrift, oftewel zes weken na de dag van de terinzagelegging.

Een besluit wordt bekendgemaakt door toezending ervan aan de aanvrager en een mededeling in de Staatscourant en één of meerdere dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze. Daarnaast wordt het besluit medegedeeld aan diegenen die een zienswijze naar voren hebben gebracht en de adviseurs/ het vvgb-orgaan (art. 3.12, Wabo). Daarnaast is EZ bij een uitgebreide procedure verplicht om de stukken ter inzage te leggen. De stukken worden in ieder geval ter inzage gelegd in de gemeente waar het project in hoofdzaak zal worden uitgevoerd.

Wanneer de beslissing niet binnen de wettelijk gestelde termijn wordt genomen, geldt bij de reguliere procedure een fatale termijn ('lex silencio positivo') en wordt de omgevingsvergunning van rechtswege verleend. EZ zal dit binnen de wettelijk gestelde termijn van twee weken bekend maken (art Awb 4.20c) en dit zo spoedig mogelijk mededelen aan de aanvrager. Wanneer de omgevingsvergunning van rechtswege is verleend treedt deze in werking na afloop van de bezwaartermijn, ofwel zes weken na bekendmaking.

Bij de uitgebreide procedure leidt dit niet tot een omgevingsvergunning die van rechtswege wordt verleend, maar kan de aanvrager een beroep doen op de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

Besluitvorming: weigering / intrekking vergunningaanvraag

Inhoudelijk veranderen de weigeringgronden niet met de invoering van de Wabo. De weigeringgronden worden omschreven in artikel 2.10 t/m 2.20 van de Wabo. De omgevingsvergunning kan m.b.t. milieu in de volgende gevallen worden geweigerd):

1. In overeenstemming met artikel 2.14, derde lid, Wabo kan de vergunning m.b.t. de inrichting of het mijnbouwwerk slechts in belang van bescherming van het milieu worden geweigerd.

2. Wanneer blijkt dat een activiteit in strijd is met één van de weigeringsgronden (art. 2.10 t/m 2.20, Wabo), zal de omgevingsvergunning in principe moeten worden geweigerd. In artikel 2.21 van de Wabo wordt aangegeven in welke gevallen de vergunning alsnog gedeeltelijk kan worden verleend. Dit kan echter alleen op verzoek van de aanvrager.
3. De waterkwaliteitsbeheerder kan adviseren dat bepaalde voorschriften aan de omgevingsvergunning verbonden moeten worden of dat de vergunning geheel of gedeeltelijk moet worden geweigerd (Wabo art. 2.14, eerste lid, onder c, 5°).
4. Wanneer de vergunning in strijd is met hetgeen in acht genomen dient te worden volgens art. 2.14, eerste lid, onder c, moet de vergunning worden geweigerd.

De omgevingsvergunning, onder de reguliere procedure, kan m.b.t. milieu ook worden geweigerd indien niet voldaan is aan de criteria van artikel 3.10, derde lid, Wabo.

Bij afwijzing van de aanvraag wordt de aanvrager in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen indien de afwijzing is gebaseerd op gegevens over feiten en belangen die de aanvrager betreffen en deze gegevens afwijken van de informatie die de aanvrager heeft verstrekt. De aanvrager wordt niet in de gelegenheid gebracht zijn zienswijze naar voren te brengen wanneer er in het besluit slechts sprake is van een afwijking van geringe betekenis voor de aanvrager (zie art. 4:7 Awb).

Ten slotte

EZ sluit de aanvraag in het Omgevingsloket online na het registreren en publiceren van de definitieve beschikking of na het intrekken van de aanvraag door de aanvrager. Nadat het dossier is gesloten, kan de aanvraag niet meer worden gewijzigd, maar is de aanvraag nog wel in te zien in het behandeldossier.

1.2 EZ als vvgb-orgaan

Daar waar milieuaspecten van het mijnbouwgedeelte van de omgevingsvergunning van een inrichting welke *niet* in hoofdzaak een mijnbouwwerk is aan de orde zijn, geeft EZ een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) af. Een voorbeeld hiervan is een inrichting van een tuinder met warmte-koude opslag.

De procedure van de vvgb is beschreven in artikel 3.11 van de Wabo. Het bevoegd gezag moet EZ zo spoedig mogelijk een exemplaar van de aanvraag en de daarbij behorende stukken sturen. In de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) staat welke gegevens de aanvrager moet overleggen bij een aanvraag van een omgevingsvergunning. EZ beoordeelt of alle benodigde informatie aanwezig is om een ontwerp-vvgb af te geven, en kan zo nodig om aanvulling van informatie vragen, waardoor de procedure wordt opgeschort.

EZ zal zo spoedig mogelijk de ontwerp-vvgb aan het bevoegd gezag toezenden. Het streven is om dit binnen 4 weken toe te zenden. Indien nodig kan EZ het bevoegd gezag verzoeken om, binnen acht weken na de door het bevoegd gezag bevestigde ontvangstdatum van de aanvraag, de beslistermijn te verlengen met maximaal zes weken.

Na ontvangst van de (in het kader van de terinzagelegging) ingediende zienswijzen en adviezen zal EZ zo spoedig mogelijk de definitieve vvgb afgeven aan het bevoegd gezag. In overeenstemming met artikel 2.14 van de Wabo kan de vvgb slechts vanwege bescherming van het milieu worden geweigerd.

1.3 EZ als adviserend orgaan

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn er geen situaties benoemd, waarin EZ officieel als adviseur moet worden ingeschakeld. EZ geeft desgewenst echter graag facultatief advies.

Advies aan andere overheidsinstanties

EZ kan facultatief advies geven aan andere overheidsinstanties, wanneer die instanties niet de benodigde kennis betreffende mijnbouw in huis hebben. Desgevraagd kan EZ ook technisch inhoudelijk advies geven.

Advies aan (toekomstige) aanvragers

Aan (toekomstige) aanvragers van een omgevingsvergunning kan EZ ook advies geven. Voor een oriënterend gesprek kan direct contact opgenomen worden met EZ. Vooroverleg met aanvragers loopt in beginsel via het bevoegd gezag.

1.4 De omgevingsvergunning en de m.e.r.

De milieueffectrapportageprocedure (m.e.r.) brengt de milieugevolgen van een besluit in beeld, voordat het besluit wordt genomen. Zo kan het bevoegd gezag de milieugevolgen bij haar afwegingen betrekken. Op onderstaande tekst is de nieuwe regelgeving voor de m.e.r. van toepassing, welke naar verwachting op 1 juli 2010 in werking treedt (zie ook www.commissiemer.nl). Als de richtlijnen voor het op te stellen milieueffectrapport vóór 1 juli 2010 door het bevoegd gezag zijn vastgesteld, dan geldt voor dat project nog de oude regelgeving.

Voor de m.e.r. zijn er twee verschillende procedures. Betreffende de milieuvergunning en mijnbouwwetvergunning geldt de beperkte besluit-m.e.r.-procedure, tenzij voor deze vergunning een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 gemaakt moet worden. In dat geval geldt de uitgebreide besluit-mer-procedure.

De stappen van beide procedures (bron: www.ciemer.nl):

Beperkte procedure	Uitgebreide procedure
Mededeling door initiatiefnemer aan bevoegd gezag.	Mededeling aan bevoegd gezag (als dit niet ook de initiatiefnemer is).
Geen kennisgeving.	Openbare kennisgeving.
Eventueel raadplegen door bevoegd gezag van adviseurs en betrokken overheidsorganen over reikwijdte en detailniveau.	Mogelijkheid om zienswijze in te dienen. Altijd raadplegen van adviseurs en betrokken overheidsorganen door bevoegd gezag over reikwijdte en detailniveau.
Op verzoek: advies Commissie m.e.r. over reikwijdte en detailniveau.	Op verzoek: advies Commissie over reikwijdte en detailniveau.
Eventueel advies van bevoegd gezag over reikwijdte en detailniveau (alleen op verzoek van initiatiefnemer of ambtshalve).	Advies bevoegd gezag over reikwijdte en detailniveau (als bevoegd gezag niet ook de initiatiefnemer is).
Opstellen MER en aanbieden aan bevoegd gezag.	Opstellen MER.
Openbaar maken MER door bevoegd gezag.	Openbaar maken MER en opsturen aan de wettelijke adviseurs & Commissie m.e.r.
Mogelijkheid om zienswijzen op het MER in te dienen.	Mogelijkheid om zienswijzen op het MER in te dienen.
Vrijwillig toetsingsadvies Commissie m.e.r.	Verplicht toetsingsadvies Commissie m.e.r.
Besluit nemen incl. motivering.	Besluit nemen incl. motivering.
Bekendmaken besluit.	Bekendmaken besluit.
Evaluatie.	Evaluatie.

Een m.e.r. kan voorkomen bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure van de Wabo. Het Milieueffectrapport (MER) wordt dan, samen met de aanvraag, bij het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning ter inzage gelegd. Inspraak en advies is dan alleen nog mogelijk op het ontwerpbesluit. Na de ter inzagenlegging volgt eventueel het definitieve (vvgb-)besluit, dat samen

met het MER, de ingediende zienswijzen en het toegezonden advies door EZ wordt meegenomen in de besluitvorming over de omgevingsvergunning.

1.5 De omgevingsvergunning en de rijkscoördinatie­regeling

In artikel 141a van de Mijnbouwwet staat omschreven bij welk soort projecten de rijkscoördinatie­regeling (RCR) van toepassing is, namelijk bij opslag in de ondergrond (bijv. van CO₂ of gas) en opsporing en winning van delfstoffen in of onder gevoelige gebieden. De minister van EZ stelt in dat geval samen met de minister van VROM een rijksinpassingsplan op (art. 3.28 Wro), en coördineert de procedures voor de vergunningverlening (ook los van de Wabo).¹

Bij een energie­infra­structuur­project dat onder de RCR valt op grond van artikel 3.28 Wro, blijft het 'Wabo bevoegd gezag' zijn coördinerende rol vervullen voor de omgevingsvergunning. Echter EZ, als coördinerend orgaan binnen de RCR, coördineert dan ook de procedures voor alle (overige) benodigde vergunningen. Voor mijnbouwprojecten is dat (weliswaar) EZ, maar het gaat hier om andere personen dan degenen die inhoudelijk met de mijnbouwmilieuvergunning c.q. de omgevingsvergunning zijn belast.

Toepassing van de RCR brengt met zich mee dat vergunningen – dus ook de omgevingsvergunning – steeds worden voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb in combinatie met de procedurele bepalingen uit artikel 3.30 en 3.31 van de Wro. Dit betekent dat sommige procedurestappen, en in het bijzonder termijnen, die normaal gesproken voor de omgevingsvergunning gelden, niet gelden.

¹ Hetzelfde geldt voor verschillende typen projecten op het gebied van gastransport en –behandeling (Gaswet) en elektriciteitsproductie en –transport (Elektriciteitswet).

2. Toezicht en Handhaving

Voor het houden van toezicht op de mijnbouwwerken beschikt EZ over de toezichthoudende dienst Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). SodM werkt zoveel mogelijk volgens het concept van integraal toezicht en dit integrale karakter heeft in het kader van het programma "Vernieuwing Toezicht" de afgelopen jaren alleen maar een grotere betekenis gekregen. Dit blijkt ook uit het feit dat er de afgelopen jaren veel samenwerkingsovereenkomsten met andere toezichthoudende diensten zijn afgesloten, waarbij vaak sprake is van taakoverdracht.

SodM is op het gebied van toezicht en handhaving ook deelnemer aan diverse regionale samenwerkingsverbanden. In een aantal provincies participeert de dienst in de bestuursovereenkomst 'samenwerking handhaving' en neemt de dienst deel aan het provinciaal handhavingsoverleg. In het verlengde van deze contacten ligt een toekomstige samenwerking met de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUDs) voor de hand.

Door middel van SodM houdt EZ toezicht op de naleving van wettelijke regelingen die van toepassing zijn op het opsporen, winnen, opslaan en transporteren van delfstoffen. Hierbij richt het zich op de aspecten veiligheid, gezondheid, milieu, doelmatige winning en bodembewegingen.

2.1 Toezicht op mijnbouwwerken en de Wabo

Voor wat betreft het toezicht op mijnbouwwerken zijn onder de Wabo twee situaties te onderscheiden.

1. *Omgevingsvergunning voor een inrichting die in hoofdzaak een mijnbouwwerk is:*

Een mijnbouwwerk is omgevingsvergunningplichtig op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e van de Wabo (voorheen milieuvergunningplichtig, of mijnbouwmilieuvergunningplichtig). Voor de komst van de Wabo was SodM hiervoor toezichthouder en hield ook in nieuwbouwsituaties toezicht op met name de mijnbouwkundige en arbo-aspecten van deze locaties.

Het zoveel mogelijk integraal toezicht houden op deze locaties wordt met de komst van de Wabo uitgebreid met de gemeentelijke aspecten. SodM heeft haar kennis op dit gebied uitgebreid met het in huis halen van bouwkundige expertise en is zo in staat de gehele omgevingsvergunning integraal te controleren op al haar aspecten.

2. *Omgevingsvergunning voor een inrichting die niet in hoofdzaak een mijnbouwwerk is:*

Het betreft een inrichting of locatie die niet in hoofdzaak een mijnbouwwerk is, maar waar naast de overige activiteiten, bijvoorbeeld ten behoeve van het winnen van aardwarmte, een beperkte mijnbouwactiviteit wordt ontplooid.

Het toezicht ten aanzien van de Mijnbouwwet en de Arbo-wet blijft voor het gedeelte van de mijnbouwactiviteiten, ook onder de Wabo, bij SodM liggen. Ten aanzien van de milieuaspecten integreert het toezicht in de totale omgevingsvergunning en wordt afgestemd met het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning (provincie of gemeente).

Daarnaast kan een mijnbouwwerk vallen onder het Besluit algemene regels milieu mijnbouw. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het uitvoeren van (tijdelijke) werkzaamheden aan boorgaten, die met behulp van mobiele installaties worden uitgevoerd. De omgevingsvergunning ten aanzien van de niet-milieukundige aspecten, zoals het verlenen van een bouwvergunning, aanlegvergunning of inritvergunning wordt door de gemeente uitgevoerd. Voor de milieukundige aspecten hoeft uitsluitend een melding in het kader van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw aan EZ te worden gedaan. Het toezicht op de gemeentelijke omgevingsaspecten blijft in dit geval bij de gemeente liggen, de mijnbouwkundige aspecten integreren niet in de omgevingsvergunning. Het toezicht op het mijnbouwwerk, inclusief het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, blijft bij SodM.

2.2 Handhaving bij mijnbouwwerken en de Wabo

Voor die gevallen waarin het toezicht aanleiding geeft tot handhaving, beschikt SodM over een "Interventiebeleid" (zie www.sodm.nl). Hierin staat beschreven welke instrumenten SodM hiervoor beschikbaar heeft en hoe en wanneer die worden ingezet.

Niet alle handhavinginstrumenten mag SodM direct zelf toepassen. Zo loopt het toepassen van bestuursdwang via het EZ, directie Energiemarkt.

Bij het in werking treden van de Wabo wordt aan de samenwerking en afstemming tussen verschillende toezichthoudende organen een nog belangrijkere rol toegekend. Het verdient aanbeveling in gevallen waar het EZ bevoegd gezag is, verzoeken van bijv. een waterschap of gemeente tot handhaving eerst inhoudelijk af te stemmen met SodM, voordat dergelijke verzoeken bij EZ worden ingediend.

3. Behandeling van bezwaar- en beroepsschriften

Waar vóór de inwerkingtreding van de Wabo verschillende procedures naast elkaar gevoerd werden, zal na de inwerkingtreding van de Wabo in principe nog maar één procedure overblijven. Deze integrale benadering geldt ook voor de bezwaar- en beroepsfase.

Bezwaar- en beroepsschriften worden in papieren vorm bij het bevoegd gezag ingediend, dus buiten het Omgevingsloket online om. Het behandeldossier in Omgevingsloket online kan nog wel worden gebruikt om stukken in te zien.

Bestuursorganen, niet bevoegd gezag zijnde, maken kosten indien zij betrokken zijn bij de behandeling van bezwaar- en beroepsschriften. Hoe de in dat kader gemaakte kosten worden berekend, wordt meegenomen in de afspraken tussen EZ en gemeenten.

3.1 EZ als bevoegd gezag

Voor de omgevingsvergunningen waarbij bestuursorganen betrokken zijn voor bijvoorbeeld het geven van een vvgb of advies, is het vanuit EZ noodzakelijk dan wel wenselijk dat die bestuursorganen ook betrokken worden bij de behandeling van een bezwaar of beroep.

Indien een bezwaarschrift binnenkomt over een omgevingsvergunning die afgegeven is door EZ en waarover een ander bestuursorgaan (bijv. een gemeente) een vvgb heeft verstrekt of advies heeft gegeven, zal EZ dat bestuursorgaan per omgaande een kopie zenden van het bezwaarschrift. Dit zal via de post plaatsvinden aangezien het Omgevingsloket online hierop niet is ingesteld.

Indien het bezwaarschrift geheel of gedeeltelijk gericht is tegen onderdelen van de omgevingsvergunning, waarover het andere bestuursorgaan een vvgb heeft afgegeven of heeft geadviseerd, zal EZ daarbij tevens dat bestuursorgaan verzoeken om binnen een bepaalde termijn op het relevante bezwaarpunt/de relevante bezwaarpunten te reageren.

Uitgegaan wordt van een reactietermijn voor het betrokken bestuursorgaan van 4 weken. Per geval zal een inschatting worden gemaakt van de complexiteit van het bezwaarschrift en zal in overleg met het betrokken bestuursorgaan en voor zover noodzakelijk de reactietermijn worden verlengd. Indien er sprake is van een beroepsschrift, zal EZ eveneens direct de betrokken bestuursorganen via de post een kopie van het beroepsschrift doen toekomen.

Aan het betrokken bestuursorgaan zal worden verzocht binnen 2 weken te reageren indien er sprake is van beroep tegen onderdelen van de omgevingsvergunning waarover het betrokken bestuursorgaan een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven of heeft geadviseerd. Indien er sprake is van een complex besluit zal mogelijk een verlenging van de termijn voor het indienen van verweer kunnen worden verkregen en zal het betrokken bestuursorgaan meer tijd hebben om op het beroepsschrift, voor zover dat betrekking heeft op haar advies of haar vvgb, te reageren.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In algemene zin zijn de hoofdstukken zes tot en met acht van de Awb van toepassing op het bezwaar en beroep tegen een beschikking op grond van de Wabo. Bij een beschikking die met de reguliere voorbereidingsprocedure tot stand is gekomen, geldt allereerst de bezwaarschriftenprocedure bij het bevoegd gezag, voordat beroep kan worden ingesteld bij de rechtbank en vervolgens hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling). De wettelijk gestelde termijn voor het indienen van een bezwaar- of beroepsschrift is zes weken en vangt de dag na bekendmaking aan. Een voorlopige voorziening bij de Rechtbank kan de inwerkingtreding van de beschikking opschorten.

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

Bij een beschikking die tot stand is gekomen op basis van de uitgebreide voorbereidingsprocedure kan direct beroep worden ingesteld bij de rechtbank en vervolgens hoger beroep bij de Afdeling.

De wettelijk gestelde termijn voor het indienen van een beroepschrift is gesteld op zes weken, ingaande de dag na de ter inzagenlegging.

3.2 EZ als vvgb-orgaan

In het geval EZ geen bevoegd gezag is, maar wel een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven aan een bevoegd gezag, wil EZ graag zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd wanneer een bezwaar- of beroepsschrift is ingediend tegen het onderdeel van het besluit waaraan EZ een inhoudelijke bijdrage heeft geleverd. In dit geval zal EZ graag (kosteloos) een reactie leveren op dat deel van het bezwaar- of beroepsschrift. Wat EZ betreft gelden daarbij dezelfde termijnen als hierboven uiteengezet in de gevallen waarin EZ zelf bevoegd gezag is en andere bestuursorganen een vvgb of advies hebben afgegeven over een besluit waartegen bezwaar of beroep is ingediend.

4. Contactgegevens

- Contact via het Omgevingsloket Online (www.omgevingsloket.nl).

- Contacten bij het ministerie van Economische Zaken
Directoraat-generaal Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag

Postadres: Postbus 20101, 2500 EC Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 379 8911

Fax: +31 (0)70 379 7841

E-mail: omgevingsvergunning@minez.nl

Contactpersonen: Mw. S.J. Hoes
Mw. S.H. van Oeveren

- Contacten bij het Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres: Henri Faasdreef 312, 2492 JP 's-Gravenhage

Postadres: Postbus 24037, 2490 AA 's-Gravenhage

Telefoon: +31 (0)70 379 8400

Fax: +31 (0)70 379 8455

E-mail: sodmomgevingsloket@minez.nl

Contactpersonen: Mw. J.H. Kraaiveld
Mw. D. Jadi